

Ocena delovnih mest

Ko so lani proučevali plačni sistem, so raziskavanja, ki so jih opravljali zaradi njegovega izboljšanja, razširili tudi na metode določanja tarifnih postavk, med drugim tudi na metodo analitične ocene delovnih mest. Poskusna raziskovanja, ki so bila opravljena v omejenem številu podjetij, so pokazala pomembne koristi, ki jih podjetja dosežejo z uporabo metode analitične ocene delovnih mest. Za posamezna delovna mesta so bili zneski tarifnih postavk pogosto napačno določeni, bodisi da je bila previsoka ali prenizko ocenjena vrednost dela, ki se na teh mestih opravlja. Analitična ocena delovnih mest je pokazala na splošno neusklajenost med tarifnimi postavkami, posebno pa na nezadostno razliko med tarifnimi postavkami za nekvalificirano in kvalificirano delo. Podjetja, ki so opravljala analitično oceno delovnih mest, so ugotovila, da imajo presežek delovne sile, ki se je lahko osvobodijo brez škode za normalno poslovanje ali ki jo s pravilno razporeditvijo na ustrezajoča delovna mesta lahko izkoristijo za povečanje obsega proizvodnje in storilnosti dela.

Zato je zvezni izvršni svet v prizadevanju, da se tudi po tej poti zagotovijo osnove za povečanje delovne storilnosti, sprejel odločbo o obveznem izvajanju analitične ocene delovnih mest v industriji, rudarstvu, gradbeništvu in prometu. V teh dejavnostih so pogoji, da se takoj lotijo izvajanja analitične ocene delovnih mest in zato je odločba za sedaj zajela samo ta področja. Ko bo izvedena v teh dejavnostih, se bomo lotili

njene izvedbe tudi v nekaterih drugih dejavnostih.

Gospodarske organizacije v industriji in prometu se morajo že lotiti prve faze dela analitične ocene delovnih mest — popisa in opisa delovnih mest, ki po trajanju predstavlja večidel tega dela. Popis in opis delovnih mest je treba končati do 30. junija leta 1957 po obrazcih, ki so predpisani. Za izvršitev popisa in opisa delovnih mest bodo gospodarske organizacije določile komisije, ki bodo štejele najmanj tri člane in od katerih eden mora biti inženir ali tehnik, eden izkušen delavec kot predstavnik delavskega sveta in eden predstavnik sindikalne organizacije. V večjih gospodarskih organizacijah lahko formirajo tudi podkomisije, ki bodo opravile opis in popis delovnih mest v obratu ali oddelku po navodilih komisije. Člani komisije morajo v tem času delati izključno to delo.

Obveznost popisovanja in opisovanja delovnih mest se nanaša na gospodarske organizacije vseh vej industrije in prometa, pa tudi na železniška prevozna podjetja in podjetja poštino-telegrafskega-telefonskega prometa.

Ker je od tega, kako bo opravljen popis in opis delovnih mest, odvisno nadaljnje delo pri oceni delovnih mest in kakovost njegovih rezultatov, se pripravlja instruktazha oseb, ki bodo v podjetjih delala pri tem delu. Instruktazha bosta izvedli Zvezna industrijska zbornica in Zvezna prometna zbornica po strokovnih združenjih v prvi polovici februarja letos. Obe zbornici bosta hkrati zopet

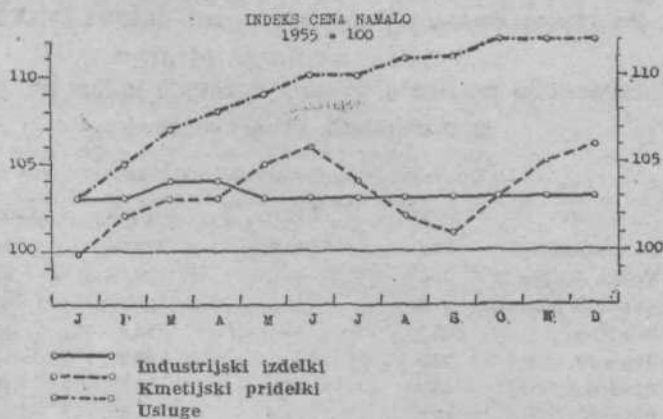
po svojih strokovnih združenjih koordinirali delo pri izvajanju popisa in opisa delovnih mest in nudili strokovno pomoč gospodarskim organizacijam.

Druga faza analitične ocene delovnih mest, to je sama analiza delovnih mest po posameznih prvinah in določanju njihove vrednosti po točkah, torej najvažnejši del ocene, se mora začeti takoj po končanem popisu in opisu delovnih mest, najkasneje pa do 1. julija letos. Ta faza, čeprav je bolj važna, je časovno krajša od prve faze. Kakor računajo, bi se morala končati najdiše do konca meseca oktobra letos.

Medtem ko za izpolnitev prve faze analitične ocene, to je popisa in opisa delovnih mest, ni bistveno važna metoda, po kateri bo opravljena ocena, se druge faze ni mogoče lotiti brez določene metode. Metoda še ni predpisana, bo pa to storjeno še v času, ko se bo v gospodarskih organizacijah izvajal opis in popis delovnih mest, tako da zaradi tega ne bo zastoja v delu. Potrebni so še določeni preizkusni metod, ki se pripravljajo. Verjetno bo predpisana enotna metoda za vse gospodarske organizacije v industriji in prometu. To ni ena izmed metod znanih v inozemstvu, temveč kombinacija večjega števila teh metod, ki bodo prilagojene našim metodam.

Za gospodarske organizacije v gradbeništvu še ni predpisan rok, v katerem morajo opraviti popis in opis delovnih mest, ker je treba poprej razpravljati še o nekaterih načelnih vprašanjih. T. T.

NADROBNE CENE V LETU 1956

Nadrobne cene industrijskih izdelkov so bile lani za 3 odstotke višje od povprečja v letu 1955. Vzeto v celoti pri njih med letom ni bilo pomembnejših sprememb, čeprav je prišlo pri posameznih izdelkih ali skupinah do določenega znižanja ali zvišanja cen.

Cene tekstila so ostale večinoma enake kakor v letu 1955 (volnene tkanine so bile nekaj dražje, bombažne pa so se pocenile v primerjavi z letom 1955 za 2 odstotka).

Obutev se je podražila v povprečju za nekaj več kakor za 1 odstotek. Ta podražitev je bila manjša v prvem, večja pa v drugem polletju.

Močnejše nihanje cen, in to iz meseca v mesec, smo imeli pri premogu in drveh. Vzrok tega nihanja je bilo močno sezonsko povpraševanje v času, ko rabimo največ kurjave, nekateri proizvajalci pa so v drugem polletju podražili tudi premog. Kurjava je bila kakor vsako leto najdražja v januarju in decembru.

Izdelki, ki jih potrebujejo vaška gospodarstva, so bili lani za 10 odstotkov dražji kakor predlanskim, delovna orodja pa za

17 odstotkov. Do tega je prišlo zaradi zmanjšanja regresa za kmetijske potrebnosti, ki jih je imela trgovina na drobno, podražil pa se je tudi baker, ki je glavna surovina za nekatere kmetijske pripravke.

Cene kmetijskih pridelkov so se spreminjale vsak mesec. To se nanaša tudi na tiste kmetijske pridelke, ki niso sezonski, pa bi zato morali imeti bolj stalno ceno.

Pri kruhu med letom ni bilo pomembnejših sprememb. Odkupne cene nekaterih vrst žita so bile v drugem polletju nekaj višje, to pa ni občutneje vplivalo na cene v nadrobni prodaji.

Živa živina je bila v odkupu nekaj cenejša kakor leta 1955, zato pa so bili tudi meso in mesni izdelki povprečno za okrog 2 odstotka cenejši.

Mleko je bilo v povprečju za okrog 10 odstotkov dražje.

Usluge so imele precej nestalne cene, ki so naraščale iz meseca v mesec, tako da so bile v povprečju lani za 10 odstotkov višje kakor leta 1955.

Alkoholne pijače so se lani občutno podražile (povprečno za 14 odstotkov), in to posebno v drugem polletju, ko se je pokazalo, da bo letina sliv slaba, hkrati pa je bil povešan tudi davek za promet z žganimi pijačami.

Skupno so cene na drobno v letu 1956 porasle za nekaj nad 3 odstotke. V letu 1955 je ta porast znašal 12 odstotkov. Torej je bil porast cen lani znatno blažji.

Tako je politika stabilizacije tržišča in cen vplivala že lani v določen meri tudi na cene v prodaji na drobno (čeprav so v tem razdobju lani bili doseženi glavni rezultati v povečanju zalog in v cenah tistega blaga, ki je namenjeno za druge svrhe, posebno pa v cenah delovnih sredstev in nekaterih materialov za reprodukcijo).

Moramo pripomniti, da je velik vpliv na gibanje cen v lanskem letu imela tudi slaba letina v kmetijstvu. Če bi bila letina povprečno dobra, bi se cene gibale mnogo ugodneje.

Lani so bili dejansko ustvarjeni pogoji za nadaljnje ukrepe, ki bodo vplivali tudi na nadrobne cene. V letošnjem in pa v prihodnjih letih bo v tem pogledu imelo odločilno vlogo povečanje proizvodnje, boljše organizacija in povečanje delovne storilnosti,